Eduskunta, maa- ja metsätalousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2018

Momentin 30.10.50 määrärahalla on elintärkeä merkitys maaseudun ja koko elintarvikeketjun toimintaan.

Momentin rahoitus tulee talousarvioesityksen mukaan alentumaan 1 900 000 euroa ollen 3 466 000 euroa, vähennystä on 35,4 %. Vuoden 2011 yli 10 miljoonan euron tasosta vähennys olisi yhteensä noin 70 %. Tämä vuosien mittaan tapahtunut neuvonnan määrärahan alentuma on suhteessa enemmän kuin muilta momenteilta. Organisaation sopeutuminen ja palvelutason ylläpitäminen rahoituksen nopeasti vähentyessä on ylivoimaisen vaikeata. ProAgria on kehittänyt oman toimintansa kustannustehokkuutta, eli emme ole rakentaneet toimintaamme vain sen varaan, että valtiolta tulee lisää rahaa.

Vaikuttavuus

ProAgrian tehtävä on parantaa asiakkaidensa kilpailukykyä ja kannattavuutta sekä edistää maaseudun kestävää kehitystä ja hyvinvointia. Toiminta on puolueetonta ja riippumatonta, ProAgria on asiakkaan puolella. Kokonaisasiakasmäärä on vuosittain yli 30 000, joista noin 25 000 on maatila-asiakkaita. Asiakastapaamisia on vuosittain yli 85 000 ja sähköisissä välineissä on kuukausittain yli 200 000 asiakaskohtaamista.

Maatiloilla on isoja talousvaikeuksia, jotka johtuvat erityisesti viimeisen parin vuoden aikana realisoituneista maataloustuotteiden tuottajahintojen laskusta. **Toimintaympäristön haasteista huolimatta maatilan omat päätökset ja toimenpiteet vaikuttavat eniten tilan kannattavuuteen. ProAgrian tuotanto- ja talousasiantuntijapalveluilla voidaan tukea näitä toimenpiteitä ja siten parantaa maatilojen tuottavuutta ja kannattavuutta ja jopa pelastaa maatiloja suuremmalta konkurssiaallolta ja auttaa maatilayrittäjiä jaksamaan myös henkisesti näinä taloudellisesti vaikeina aikoina.** Tavoitteena on elinkeinon säilyvyyden ja työpaikkojen turvaaminen sekä valtion myöntämien investointitukien hyödyn turvaaminen. Parhaimmillaan sijoitetulle rahalle saadaan moninkertainen vipuvaikutus maatilojen kannattavuuden paranemisen kautta.

Tavoitteena on tehdä suomalainen ruoantuotanto kannattavaksi. Yksittäisten maatilojen omilla toimenpiteillä on suuri vaikutus kannattavuuteen. ProAgrian asiantuntijat tekevät merkittävän tärkeätä neuvontatyötä suunnitellessaan ja tukiessaan yritysten omia toimenpiteitä. Parhaat yritykset menestyvät vaikeassakin tilanteessa. Menestyminen ei ole yksin yrityksen kokokysymys vaan johtaminen, tuotannon tehokkuus sekä kustannusten ja talouden hallinta ovat keskeisiä menestystekijöitä. Neuvontajärjestö suunnittelee ja auttaa tiloja saavuttamaan edellä mainituissa asioissa tuloksia ottamalla käyttöön parhaita ja koeteltuja käytäntöjä ja siten vaikuttaa elinkeinon kannattavuuteen. ProAgrialla on paljon näyttöä toimenpiteiden vaikuttavuudesta.

Uusien palveluiden kehittäminen

ProAgria on kehittänyt palveluita vastaamaan asiakkaiden tarpeisiin ja tuottamaan mahdollisimman suuren hyödyn asiakkaille. Maatilojen johtamispalvelut, Lean, taloushallinto, KPI-mittarit, energiatehokkuus sekä kotieläin- ja kasvituotannon uudet palvelut ovat tästä esimerkkejä. Esimerkkeinä sähköisistä palveluista ovat kasvinviljelyn suunnitteluohjelman WebWisun ja talouden hallintaan tarkoitetun WebWakka-

ohjelmien kehittäminen, jotka ovat asiantuntijoiden tärkeimpiä työvälineitä. WebWisu-ohjelmistolla tehdyillä viljelysuunnitelmilla katetaan 53 % Suomen peltopinta-alasta vuonna 2017.

Näemme, että digitalisaation avulla ProAgrialla on mahdollisuus edelleen parantaa neuvonnan tuottavuutta ja vaikuttavuutta. Sähköisen palvelun kehittäminen edellyttää ProAgrialta merkittäviä investointeja, jotta saadaan vaikutettua viljelijöiden tuloksiin. Tulevana talvena on tavoitteena julkaista viljelijän sähköinen työpöytä.

Valtion määrärahan merkitys

Talousarviossa esitetty leikkaus kuluvan vuoden tasosta merkitsee neuvontajärjestössä 40-50 henkilötyövuoden panosta. Määrärahalla tuetaan MMM:n kanssa vuosittain tulossopimuksessa sovittujen palveluiden tuottamista eli alkutuottajille tuotetaan palveluita alennettuun hintaan. Maatilojen talousvaikeuksista johtuen kaikilla asiakkailla ei ole halua tai kykyä maksaa palvelusta täyttä hintaa.

Eduskunnan kuluvalle vuodelle myöntämällä lisämäärärahalla on saatu hyviä tuloksia tilojen kehitys- ja taloussuunnittelussa.

Tuen vähenemisen seurauksena olisi palveluiden hintoja korotettava, jolloin niiden käyttö vähenee. Sen johdosta maatalouden kannattavuusparannuksia jää saavuttamatta, tilojen taloustilanne ei siltä osin parane ja haittavaikutuksien voidaan arvioida olevan valtiontaloudelle moninkertaiset mahdolliseen budjettisäästöön verrattuna.

ProAgrian toiminnan kattavuus

Edelleen on syytä korostaa, että valtion tuella on osaltaan varmistettu elintarvikeketjun alkutuotannon tarvitsema neuvonta kattavasti koko maassa. Esimerkiksi Suomessa tuotetusta maidosta yli 80 % on neuvonnan vaikutuksen piirissä, ProAgrian ohjelmilla tehtävät viljelysuunnitelmat kattavat yli puolet Suomen peltoalasta.

Digitaalisten palveluiden kehittämisellä tuetaan riippumattoman ja kattavan asiantuntijaverkoston säilymistä. Tilan tuottavuuden ja kannattavuuden kehittämistä koskeva tieto, mittarit ja keinot ovat helposti neuvojan ja viljelijän tavoitettavissa. Digitaalisia palveluita kehitetään yhteistyössä muiden neuvontaorganisaatioiden kanssa.

ProAgrian esitys

Maatilatalous on joutunut markkinatilanteen vuoksi suuriin taloudellisiin vaikeuksiin. Useat maatilat tarvitsevat tuotannon ja talouden asiantuntija-apua selvitäkseen vaikeuksista. Maatiloja tulee auttaa selviytymispolulle ja varmistaa kehittämisen jatkuminen. Lisäksi sähköisten palveluiden edelleen kehittäminen edellyttää merkittäviä investointeja. Näiden mahdollistamiseksi **esitämme, että valtionapua ei leikata vuodelle 2017, vaan momentille palautetaan 1 900 000 euroa. Parhaimmillaan sijoitetulle rahalle saadaan moninkertainen vipuvaikutus maatilojen kannattavuuden paranemisen kautta.**

ProAgria Keskusten Liitto ry

Juha Nuutila

Juha Nuutila
toimitusjohtaja